

Projekt „Zapomniane dzieła Johanna Christopha Liski” ma na celu przebadanie metodami konserwatorskimi przemalowanych obrazów malarza Johanna Christopha Liski. Ten urodzony we Wrocławiu twórca, pasierb i uczeń „1 skiego Apellesa” Michaela Leopolda Willmanna, pracował na terenie 1 ska i Czech. Jest on uznawany za jednego z najwybitniejszych 1 skich malarzy doby baroku. Prowadzone w ramach projektu działania obejmują dzieła uznane za zaginione bądź silnie zniszczone przemalowaniem. Przeprowadzona w 2014 roku kwerenda biblioteczna, archiwalna i terenowa na terenie Czech pozwoliła na weryfikację niektórych funkcjonujących w literaturze stwierdzeń i postawienie nowych hipotez badawczych. Czy prace uznane przez badaczy za kopie nie kryją oryginału pod wierzchnią warstwę przemalowaną? W jakim stopniu przemalowane dzieła zachowały pierwotną warstwę malarską? Czy twórczo malarza z terenów Polski i Czech różni się w zakresie zastosowanych pigmentów i technik? Badania konserwatorskie obrazów przypisywanych malarzowi pomogą ustalić stopień przemalowania, oszacować szansę ocalenia pierwotnej warstwy malarskiej oraz zweryfikować przyjęte atrybucje. Porównanie wyników badań wykonanych na płótnach z terenów Polski i Czech pozwoli przeanalizować różnice i podobieństwa między dziełami z czeskiego i 1 skiego okresu twórczości Liski. Celem prowadzonych badań jest dokładna analiza dzieł, porównanie techniki dzieł z terenu Polski i Czech, potwierdzenie przyjętych atrybucji oraz stworzenie wytycznych konserwatorskich umożliwiających podjęcie starań o restaurację płócien.

Przy realizacji projektu kluczowe będzie wykonanie badań konserwatorskich. Analiza zostanie przeprowadzona na sześciu dziełach, które mogą być samymi z pojawiającymi się w dokumentach archiwalnych dziełami Johanna Christopha Liski. Poprzez wykonanie zdjęć w świetle ultrafioletowym i infraczerwonym oraz analiz mikropróbek pod mikroskopem zostanie ustalony stopień zachowania oryginalnej warstwy malarskiej. W przypadku dzieł, których atrybucja jest wątpliwa, analiza konserwatorska pozwoli na weryfikację autorstwa obrazów dzięki analizie liczby warstw malarskich. Innym ważnym elementem będzie stworzenie kompleksowych opisów obrazów opartych zarówno na analizie konserwatorskiej, jak i badaniach z zakresu tradycyjnej metodologii historii sztuki.

Wyniki badań wykonanych w ramach projektu będą ważnym krokiem na drodze do opisanego i niezwykle interesującego zjawiska, jakim było 1 skie malarstwo barokowe. Co więcej, sztuka Johanna Christopha Liski wykracza poza granice barokowego 1 ska i ma niezmiernie istotny, wręcz przełomowy charakter dla sztuki czeskiej. Działania w ramach projektu są wynikiem międzynarodowej współpracy badawczej, która umożliwi pełniejszą analizę twórczości Liski. Co więcej, interdyscyplinarny charakter projektu pozwoli na połączenie wyników badań konserwatorów i historyków sztuki w celu lepszej i skuteczniejszej ochrony wspólnego dziedzictwa kulturowego. Kolejnym etapem międzynarodowej i interdyscyplinarnej współpracy badawczej mogłaby być konserwacja dzieł malarza oraz wystawa prezentująca jego twórczość zarówno z Czech jak i ze 1 ska.